

Izhaja — izvzemli ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vrčajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijski list Edinost. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in cel leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stot. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2.—. — Malo oglasi po 23 stot. beseda, najmanj pa L 2.—. — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Vlada, daj nam svobodo zborovanja

Imeniki volilcev so po celi deželi razgrnjeni in reklamacijsko postopanje je v polnem teku. Ljudstva se je pričel oni nemir, ki je oznanjevalec in predhodnih volivnega boja. Ravnokar prihaja vest, da je ministrski svet določil za naše pokrajine volilna okrožja in ugotovil število ljudskih zastopnikov, ki odpadejo na našo deželo. Jasno je, da trka na duri trenotek, ko bo treba razmahniti volilno gibanje in pripraviti ljudstvo na izvrševanje te najvišje pravice, ki ga nudi moderna država svojim državljanom.

Vlada razpisuje sicer volitve, a ovira v isti sapi ljudstvo, da bi se za volitve pripravilo. Vlada nas ovira, da bi ljudstvu tolmačili pomen volitev, da bi mu razložili, kako bo od teh volitev odvisna njegova prihodnost. Volitve stojijo pred durni, a vladi ni še padlo na misel, da bi proglasila svobodo stajanja. V naši deželi so še vedno v moči in veljavi prepovedi iz časov vojaške zasedbe. Ostali svet živi že v miru, vse pokrajine države uživajo že zdavnaj ustavne pravice, mi pa smo in živimo v izjemnem stanju. Za naše ljudstvo ni treba ustavnih pravic. Slovensko ljudstvo naj bo zvesto zakonom, naj se pokorijo državni oblasti, naj plačuje davke, pravice pa naj prepusti drugim. To je strašna zavest, ki skepi in peče naše ljudstvo. Njemu ni dano, da bi se zbiralo in dajalo pred javnostjo izraza svojim željam. Vzeta mu je vsaka možnost, da pove vladi svoje zahteve in izrazi svoje težave.

Razumen človek ne more zapostaviti ravnanja vlade. Ali ni v njeno lastno korist, da izzve razpoloženje in mislje-

nje ljudstva? Ali ni dolžnost vsake vlade, da spoznava razmere, da se poskuša o stanju dežele? Saj je vendar vsako vladanje nemogoče, ako vladajoči ne vedo, kaj se v deželi godi, kaj vladani hočejo in zahtevajo. Pametne vlade se trudijo na vse mogoče načine, da bi dosegle dejstveni stan in dobile jasno sliko o vsem, kar giblje in navdaja ljudstvo. To je prvo in poglavito načelo vsake politike.

Naša vlada se ne drži tega načela. Njej se zdi pametno, da prepove vsak shod, da duši vsak izraz ljudske volje in veča s tem le razburjenje naših kmetov in delavcev. Kako more vplivati na naše ljudstvo ta nezasišana kršitev njegovih pravic? Kaj naj si mislijo naši ljudje, ko vidijo, da zborujejo fašisti brez vsakega zadržka, medtem ko ne more kmetstvo in delavsko ljudstvo celega Primorskega povedati niti besedice na javnem zborovanju.

Skrajna ura je, da se proglasi in označi svoboda zborovanja. To nujno tirja ljudstvo, to zahtevajo načela vsake razsodne politike, to tirjajo bližajoče se volitve. Volitve brez svobodnih zborovanj, volitve brez javnih shodov sploh niso volitve. Zahtevamo od vlade, da se ravna po načelih, ki so v vseh državah sveta pripoznana. Izjemno stanje, ki vlada nad političnim življenjem Primorske, mora nehati. Odprite okna, da se vlije čist zrak v meglene razmere dežele. Dajte ljudstvu prosto besedo, dajte kmetom in delavcem pravico, ki jim gre in ki po njej hrepenijo. Če ne da vlada ljudstvu svobode, bodo volitve sramota in posmeh vsaki ljudski pravici.

Angleži trdijo, da je Rusija že prekršila trgovinske pogodbe

LONDON, 22. »Daily Chronicle« razpravlja o trgovinski pogodbi med Anglijo in Rusijo ter se vprašuje, ali je niso Rusi že prekršili. Iz Revelja je vlada sklenila z afganskim emirjem pogodbo, vsled katere bi ta dežela postala odvisna od Rusije. Rusija da bo po pogodbi dajala Afganu letno podporo. Dalje se poroča, da je Rusija odprla v Afgan sedem novih konsulatov. Omenjeni list naglašja, da je takšno zadržanje Rusije v nasprotju z določbami, ki jih vsebuje uvod trgovinske pogodbe in ki pravijo, da niti Anglija niti Rusija ne boste smeli sklepati vojaških ali političnih pogodb z drugimi državami, ne da bi se o tem prej ena drugo obvestili.

Anglija

Ministrstvo za prevoz po morju in za oboroževanje odpravljeno

LONDON, 22. Dolnja zbornica je sprejela zakon, s katerim se bosta dne 31. t. m. odpravili ministrstvo za prevoz po morju in ministrstvo za oboroževanje.

Gornja zbornica sprejela zakon o pristojbinah od nemškega blaga

LONDON, 22. Gornja zbornica je sprejela v drugem čitanju zakon o pobiranju pristojbin od uvoženega nemškega blaga. Pri razpravi je finančni minister rek, da si bo Anglija pridržala, kar ji gre po mirovni pogodbi, dočim bo višek izročila zaveznikom. Angleška vlada misli, da bosta Francija in Belgija delali ravno tako.

Nezadovoljnost angleškega lista nad izidom ljudskega glasovanja v Šleziji

LONDON, 22. »Morning Post« piše: Po izgubljeni vojni so se Nemci kazali strastne pristaše ljudskega glasovanja in posrečilo se jim ga je doseči za Gornjo Šlezijo. Toda ljudsko glasovanje ni tako enostavno, kakor bi se zdelo. Pred ljudskim glasovanjem v Gornji Šleziji so Nemci delali vse mogoče spletke, so strašili prebivalstvo in so izrabili vse prednosti, ki so jih imeli nad Poljaki. Da jim bo mogoče zopet osvojiti Alzacija in Lotaringo, morajo Nemci najprej zlomiti Poljsko. Nemška zmaga v Gornji Šleziji se lahko smatra kot prvi korak na tej poti. To pa mora Francija in Anglijo prepričati, da je potreben med njima čim tesnejši sporazum, ki se mora spremeniti čim prej v popolno zvezo.

Nemčija

Izidi ljudskega glasovanja v Gornji Šleziji

BEROLIN, 21. Izidi ljudskega glasovanja v Gornji Šleziji dokazujejo, da so Nemci dobili v Oppolnu 94%, v Gross-Strelitzu 85%, v Rosenbergu 92%, v Tarnowitzu 83%, v Koselu 94% in v Bleiwitzu 90% glasov.

OPPELN, 22. Dasi izidi glasovanja od 20. t. m. niso še znani v celoti, se lahko že danes postavijo sledeči zaključki o položaju obeh prizadetih držav: Zapadno od črte, ki gre od Osemberga in pride pri Krapitzu do Odra ter gre potem dalje ob tej Reki do Oderberga, je imela večino Nemčija, dočim je prebivalstvo vzhodno in južno te črte, torej ves industrijski del dežele izrazil željo, naj se priključi k Poljski. Samo velika mesta, ki so po večini nemška, so v tem delu Gornje Šlezije glasovala proti Poljski. V tistem delu Gornje Šlezije pa, ki se nahaja jugozapadno od gorijenjenih črt in kjer ni velikih mest, imajo Poljaki veličansko večino. Največji del Šlezije je sicer glasoval za Nemčijo, toda ravno industrijski okrajji so se izkazali proti njej in za priključitev k Poljski.

Po nemški zmagi v Gornji Šleziji

BEROLIN, 22. Državni predsednik je izdal priložni nemške zmage pri ljudskem glasovanju v Gornji Šleziji proglas, v katerem je rečeno: Za odločilno zmago v Gornji Šleziji se imamo zahvaliti enodušni solidarnosti vsega nemškega naroda. Kljub vsem poizkusom nasprotnikov, da bi deželo odtrgali od Nemčije, je velika večina domačega prebivalstva ohranila vero v svojo domovino.

Francija

Francoska zunanja trgovina v l. 1920

PARIZ, 22. Po podatkih, ki jih je objavilo glavno ravnateljstvo francoskih carinarnic, je bila zunanja trgovina francoske republike v l. 1920. takšna: Uvoz je znašal 35,401,951,000 frankov (proti 35,799,267,000 frankov v l. 1919) v skupni teži 50,939,620 ton (proti 38,447,166 tonam iz l. 1919). Izvoz je znašal v istem času 22,437,757,000 in skupni teži od 12,467,346 ton (proti 11,879,600,000 frankom in skupni teži 5,564,360 ton v l. 1919.)

Amerika

Za pospeševanje trgovine z inozemstvom

WASHINGTON, 22. Novi državni tajnik za trgovino je imenoval komisijo za proučevanje poti, po katerih gre

ameriško blago, ki se pošilja na inozemsko tržišča. Komisiji je tudi naloženo, da prouči olajšave, ki jih nudijo železnice, pristanišča, paroplovne družbe, bodisi da pripadajo državi, bodisi da so last zasebnikov, in slednjič vprašanje rabe diferencialnih železniških tarif.

Parlamentarne seje se vrše brez prestanka. Zbornica hiti, da dokonča svoje delo in pojde na počitnice. Danes je gotovo, da stojimo pred novimi volitvami. Ako upoštevamo, da zapade proračunski provizorij 30. junija t. l., tedaj je jasno, da se mora nova zbornica sestati pred koncem junija. Ker pa mora po zakonu preteči najmanj mesec dni med dnevom, s katerim je bil razglašen razpust zbornice in med dnevom volitev, zato se bodo vršile volitve najbrže kako nedeljo v drugi polovici meseca maja.

Italijanska zbornica

RIM, 21. marca 1921.

Parlamentarne seje se vrše brez prestanka. Zbornica hiti, da dokonča svoje delo in pojde na počitnice. Danes je gotovo, da stojimo pred novimi volitvami. Ako upoštevamo, da zapade proračunski provizorij 30. junija t. l., tedaj je jasno, da se mora nova zbornica sestati pred koncem junija. Ker pa mora po zakonu preteči najmanj mesec dni med dnevom, s katerim je bil razglašen razpust zbornice in med dnevom volitev, zato se bodo vršile volitve najbrže kako nedeljo v drugi polovici meseca maja.

Volitve se bodo vršile v celoti Italiji, torej tudi v naših krajih meseca maja. Ministrski svet je na svoji nedeljski seji določil volilne okraje za nove dežele. Julijska Benečija bo volila 15 poslancev v treh volilnih okrajih, in sicer bo volil goriški okraj 5 poslancev, Trst 4, Poreč (z Istro) 6. Ker je volilni red sorazmeren, pridejo velike manjšine povsod do veljave. V naših krajih bomo privrati volili po sorazmernem volilnem redu. Trentinska Benečija pošlje v zbornico 11 poslancev, Zader pa enega. Vsega skupaj pošljejo nove dežele 27 poslancev v Rim. Nova zbornica bo štela potemtakem 535 poslancev.

Časopisje se živahno bavi z novimi volitvami in delajo se razni predračni. Velika nervoznost vlada v velikih strankah, med katerimi prestaja socialistična stranka pravcato krizo, ki grozi razbiti stranko še enkrat na dvoje. Znamenito glasovanje večine socialističnih parlamentarcev za opustitev nepopustljivega stališča, je izzvalo v vodstvu politične stranke, kakor se zdi, odločen odpor. Vodstvo stranke je pozvalo poslanca Ciccottija, naj izstopi iz stranke, ker se je pregrešil proti načelom in disciplini stranke. Glavna obožba obstoja v tem, da dopisuje buržoaznim listom in se neče pokoriti določbam livornskega kongresa. Tudi proti poslancu Albertelliju, ki je zadnjič glasoval v prilogi Giolittiju proti ostalim parlamentarnim sodratom, je vodstvo zavelo ostro stališče. Ostali reformisti v stranki so se zavzeli za oba »preganjanca« Turati, predstavnik reformistične struje, se je izjavil nekemu časopisu glede izključitve Ciccottija baje tako-le: »Gre za upor ljudi, ki ne znajo pisati, proti takim, ki znajo pisati. Mnogi med nami se nahajamo v istem položaju kakor poslanec Ciccottij, in smo pripravljeno rajši izstopiti iz stranke, kakor pa da bi bili ovirani v naši svobodi mišljenja. Poslanec Ciccottij ne sme odstopiti, ampak je njegova dolžnost, da se zateče k parlamentarni skupini in k svoji sekciji.«

To je pač hud popr. Reformisti so uporniki in se ne marajo ukloniti. In morda se bo parlamentarna skupina postavila po svoji večini po robu ukazom strankinega vodstva. Torej zmeda v stranki je velika in nove volitve so za stranko same potrebne, da izčistijo zrak. Omenil sem že zadnjič, da preživlja tudi ljudska stranka podobno krizo, ki pa je bolj poskrita navadnim zemljanom. Med manjšimi strankami moramo pričakovati, da se bodo vrli pristaše »bojevnikov« v silen volilni boj. Volitve bodo torej zelo živahne, volilni boj bo silno oster. Kljub prerokovanju črnogledca Turati, ki se boji novih volitev kakor hudič krija, pa je upati, da poteče volitve brez velikih nemirov. Od nemirnih volitev si ne more nobena stranka obetati dobitka.

V nedeljo in soboto so interpellanti odgovarjali grofu Storzu na njegove izjave o zunanjih politikih. Iz vseh govorov je razvidno, da vlada neče nikakor definitivno odsvoriti na vrnarčanja glede baroškega pristanišča in reskega ustia.

Vsi govorniki so napadali vladno zunanjo politiko. Pred vsem so razdraženi, ker se obravnavajo po Giolittijevega ukazu tako važne zadeve v obliki interpelacij.

Razni interpellanti so se potožili za »svobodo« zasužnjenega črnogorskega naroda, za katerega usodo se ni pobrigala Italija. Celneki komunistični poslanec se je obregnil ob to vprašanje ter se potožil za Crno goro. Glede politike proti Nemčiji očita govor-niki vladi, da ne tira italijanske politike, ampak da je ta v službi Anglije posebno pa francoskega imperializma.

Federzoni se je snomislil zopet istrskih otrok, ki jih belrajska vlada baše noče izročiti. V tem oziru pa ga je grof Storza pomiril, veče, da je belrajska vlada izjavila, da nima vzroka ovirati izročitev tistih otrok.

Glede baroškega pristanišča je grof Storza odgovoril, da tudi v slučaju, da pripade Baroš Italiji, je prisrčno razmerje med njo in Rako neobhodno potrebno. S tem dvojnimi odgovorom se je zvit diplomat izognil vsakemu nadaljnjemu odkritju v tej zadevi. Tudi danes, t. j. ponedeljek, je zbornica držala sejo zjutraj in popoldne. Med raznimi interpelacijami so prišla na vrsto zopet fašistovska nastila proti socialističnim poslanecem. Komunisti so interpelirali vlado glede postopanja carinskega urada proti ruskemu trgovskemu odnošilstvu. Oni, ki so se tolikani zanimali za kvečje in potno nrtlačje ruskega odnošilstva, so doživeli blamažo. Razen nekaj zlata, srebra in dragocenosti v vrednosti nekaj stotisočakov, niso našli nič posebnega v onih znamenitih kovčehih. Ruski papirnati rublji nimalo nobene vrednosti v inozemstvu, zato so »nač Rusi vzeli s seboj nekaj zlata, srebra in biservov, da se ustanove in prežive v Italiji.«

Tudi jutri v terek bo zbornica zjutraj in popoldne zborovala, v sredo pa poidejo poslanci domov. Kdiko izmed njih pride zopet v te prostore? Odgovor na to vprašanje dobimo meseca junija. Torej na svidenje tedaj!

OPOZARJAMO naše člane na občni zbor, ki se bo vršil dne 29. tek. m. v Divači, ter prosimo tiste člane, ki se ga nameravajo udeležiti, naj nam to takoli naznanijo, da zameremo pravočasno naročiti zanje obed.

Politično društvo »Edinost«.

Politično društvo »Edinost«

vabi vse svoje člane na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v torek, 29. marca 1921., ob 11. uri, v gostilni g. Andreja Obersnela, bivača 52

s sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Sprememba § 1 društvenih pravil.
5. Volitve novega odbora.
6. Slučajnosti.

Politično društvo »Edinost«.

Domače vesti

Volilni okraj na Primorskem. Kr. odlok od 20. t. m. vsebuje sklep ministrskega sveta o določitvi števila poslancev, ki jim bodo izvolile nove pokrajine, in o razdelitvi teh pokrajin v volilne okraje. Tridentinska in Juljska Benečija bosta poslali v Rim 27 poslancev. Pri določanju tega števila je ministrskemu svetu služilo za podlago približno število prebivalstva novih pokrajin, okroglo 1,700,000 duš, tako da pride en poslanec na 63,000 oseb.

Primorsko ali Juljska Benečija bo volila 15 poslancev in bo razdeljena v tri volilne okraje. Ti okrajji so: 1. Trst z okolico (glavni sedež Trst), ki bo volil 4 poslance; 2. Goriška in Gradiška z anektiranimi kosi Koroške in Kranjske (glavni sedež Gorica), ki bo volil 5 poslancev; 3. Istra (brez odlomkov, ki niso bili anektirani, glavni sedež v Poreču) s 6 poslanci.

Naše javne prireditve. Ko sem čital v zadnjih mesecih razna številna poročila o naših skromnih, a za razmere, v katerih se nahajamo, vseh lepših javnih prireditvah, se mi je zahotelo, da bi spregovoril o njih par besed. To radi tega, ker se ta poročila podajajo navadno v taki obliki, da stvari sami več skodejuje nego koristijo, ker jemljejo prireditvi ugled ter prizideletjem samim veselje do dela. Ta poročila hočejo biti navadno obnem tudi kritike, so pa včasih tako pisana, da se mora človek izbornu zabavati nad njihovo sestavo in vsebino. Prizadeji pa ne vedo, kaj jim pravzaprav hoče anonimni »kritik« povedati. Tako prihajajo v javnost zmedenih navetih, ki bi pravzaprav bili na mestu pri vajah in skušnjah. Čitamo n. pr.: ta in ta igralec bi mogel igrati bolj živahno, ne bi bil smel pa toliko govoriti z rokami; ali: ta in ta je napravil v tem in tem prizoru par korakov preveč ali pa premalo, ali: oni je igral izbornu, samo ne bi bil smel imeti kloboč tako potisnjen v tilnik itd. Dotični poročevalci mislijo, da je vsak, ki zna pisati, tudi že sposoben pisati kritike. Najdejo se pa tudi spsobni poročevalci. Ti pa bi morali vedeti, da se mora vsak kritik diletantskih narodnih društvenih prireditvah prej poučiti o razmerah in okolnostih, v katerih se je prireditve podala. Pomeniš se nekaj. Imel sem nevažno priliko, čitati o eni in isti prireditvi dve različni poročili, obenem tudi sicer stvarni kritiki. To da, kar je bilo prvemu poročevalcu dobro, je bilo drugemu slabo. Prvi je prireditve hvalil, da je dobro izbrana, drugi je vključ dobri uvrzoritivi svetoval več paznje pri izborjanju. Kdo je torej imel prav? Kolikor glav, toliko svetov. Toda, kaj dosežejo dotičniki v takih primerih? Igralci, pevci itd. so še bolj zmešani, ne vedo, kaj je prav in kaj ni. Pri tem je najboljšje, da se v nadalje držijo svojih učiteljev. Vendar je »uspeh« take kritike večkrat tudi ta, da slišimo od prizadetih diletantov izjave: »Če jim ni prav, naj pa oni delajo in izbirajo, saj nisem plačan.« Grede in jih ni več. — Poročila o prireditvah so brezdomno potrebna in je celo želeli, da se redno podajajo o vsaki prireditvi, ker je to nekaj pregled našega narodnega dela; istočasno pa v spodbudo drugim krajem. Prepričan sem, da bodo uredništva našega časopisja draže volje priobčevala taka poročila, ki pa naj bodo stvarna, splošno spodbudna in kratka. Moje mnenje je, da podrobna poročila in kritike pri diletantskih prireditvah niso prav nič na mestu, ker diletant, pevec itd., če že nastopi javno, ni še umetnik po poklicu. Ne moremo reči, da bi za svoje delo pričakoval bogšiga-vedji kakšne pohvale, tem manj pa graje za svojo nepopolnost, katero se brez dvoma sam najbolj zaveda. V ostalem pa bi morali vsi uvaževati naše splošne kritične razmere, v katerih se nahajamo, ko se mora v tej naši nesrečni deželi, odtrgani od svojega narodnega telesa, vse začeti znova, a ni pri tem kaj vzeti v roke. To naj bi imeli taki kritiki pred očmi in jaz bi jim vsled tega svetoval, naj bi se rajš ored prireditvi potrudili pomagati prirediteljem, če se čutijo za to poklicane, a po prireditvi naj bi osebno svetovali in popravljali v t. bodoč. Prepričan niti niso, da jim bodo vsi zelo hvaležni. Ako pa tega nečajo, naj bodo vsaj previdni v svojih poročilih, da ne kvarijo več kot koristijo.

Zastopniki senata v hotelu »Savoja«. O priliki aneksijske slavnosti, so senatorji iz Primorskega povabili v goste zastopnike rimskega senata. Vršila se je velika pojedina, kateri so prisostvovali generalni komisar iz Trsta, baron Melodia, na njegov denarji se sedela gospa Flora Moconci, poslanec Barenini, ki je imel na desni strani baronica Melodia, in drugi. Ti so sedeli pri častni mizi. Pri drugih bogato obloženih mizah so sedeli poslanci in ministri in drugi uradni zastopniki. Jeli go zelo izbrano. Lastnik hotela je v svoji lastni osebi vršil nadzorstvo. Kakor poroča časopisje, so jeli gospodje in gospe sledeče stvari: 1.) Odeštili so se z jedjo, ki jo je napravil na svoj poseben način hotel »Savoja«. 2.) Juha s kokos-jim mesom, zavitim v testenino. 3.) Kuhana kamba največje vrste (morska riba) s ho-

Jugoslavija

Jugoslovenski državni proračun.

BEJGRAD, 20. V ministru za finance je začela 17. t. m. strokovnjaska razprava o državnem proračunu kraljevine Srbov, Hrvatov ni Slovencev za leto 1921-1922. Kot prvi pride na dnevni red budžet ministrstva vojne in mornarice, ki je tudi največji, proračunan je namreč na dve milijardi in pol dinarjev. Zahteve vojnega ministrstva so skoraj dvakrat večje nego so bile lanske leto, ko je znašal vojaški budžet eno milijardo in dvesto milijonov dinarjev. To povečanje izdatkov gre v prvi vrsti na račun vzdrževanja vojne mornarice, katere izdatki so cenjeni na 200 milijonov dinarjev. — Potem pride v razpravo budžet prometnega ministrstva, ki zahteva eno milijardo in pol dinarjev. Visoke zahteve opravičuje ministrstvo s potlebo novih reform in izboljšanjem prometa, kar bo samo dvignilo gospodarsko stanje države in na ta način obrestovalo vloženo glavnico z velikimi obrestmi. Ministrstvo javnih del zahteva pol milijarde dinarjev, v izstoji so tudi mnoge državne zgradbe in zidanja novih ter popravilja starih cest. Budžet ministrstva za vere znaša osesdeset milijonov dinarjev, polovico več nego lanske leto. Povečanje se opravičuje s tem, da preidejo vsi duhovniki v državno službo in bodo kot državni uradniki dobivali plačo iz državne blagajne. Vsi dohodki iz cerkvenih obredov, razne takse, ki bodo zvišane, ne bodo več privatni dohodki duhovnikov, ampak se bodo vplačevali v državno blagajno. Dohodki iz teh taks so proračunjeni na 40 milijonov dinarjev, tako, da bodo vsi višji izdatki za duhovništvo kriti. — Najprej se bodo v finančnem ministru razpravljali budžeti navedenih ministrstev, potem pa pridejo na vrsto ostala ministrstva. Budžetni projekt, sestavljen po zahtevih posameznih resortov, predvideva za l. 1921-1922 nad osem milijard izdatkov, to je skoraj dvakrat toliko, kakor znaša proračun tekočega leta. Finančno ministruvstvo hoče budžetne predloge kar najizdatnejše skriti.

Raka

Volilni red za volitve v ustavodajno skupščino

REKA, 22. Narodni svet je odobril volilni red za volitve v ustavodajno skupščino. Volilni red je sestavljen na podlagi večinskega sistema za najmočnejšo stranko in sorazmernega zastopstva za manjšine.

Požar v kvarnerski ladjedelnici. — Nad 8 milijonov škoda

REKA, 19. V terek malo predpoldne je izbruhnil v poslopju spadajočem k ladjedelnici, par metrov od morja požar. Poslopje je zgorelo. K sreči ni bilo vetra in gasilci so prišli še precej kmalu. Po večernem delu je bil požar pogasjen. Zgorelo je skladišče motorjev in dragocene železne žice. Škoda se cení nad 8 milijonov. Ogenj ni nastal po nesreči. Oblastvo išče požigalce.

Češkoslovaška

Program prihodnjega zasedanja češko-slovaške zbornice

PRAGA, 22. Predsednik češko-slovaške republike Masaryk sklicuje državno zbornico za 31. t. m. Parlamentarno delo se bo po kratkih počitnicah začelo 19. aprila. Zbornica bo predvsem proučevala položaj, ki je nastal vsled ostavke ministrov Engliša in Hotovca, dalje bo pretresovala novi načrt za preskrbljenje z živili ter vprašanje, kakšna cena naj se določi moki. Razen tega se bo počela zbornica z važnimi finančnimi vprašanji.

Mednarodna avtomobilska razstava v Pragi

PRAGA, 22. Društvo češko-slovaških avtomobilskih industrialcev namerava

pridrediti svojo XIII. mednarodno avtomobilsko razstavo. Za prostor se je določila industrijska palača v Pragi. Razstava bo trajala od 28. maja do 5. junija. Razstavljeni bodo avtomobili ter poljedelski stroji z motornim pogonom, motocikli in kolesa kakor tudi stroji, posamezni deli strojev in drugi v to stroko spadajoči predmeti. Lansko razstavo, katere se je udeležilo 74 vrčk, med njimi tudi nekaj italijanskih je posejilo veliko število interesentov. Uspeh razstave je bil sijajen. Natančne informacije in pojasnila za letošnje razstavo dajata društvo češko-slovaških avtomobilskih industrialcev v Pragi I. Občeni Dum, ter češko-slovaški generalni konzulat v Trstu, ulica Miramar 29.

Rusija

Tretji shod komunistične internacionale

MOSKVA, 20. Tretji shod III. komunistične internacionale se bo vršil letos v Moskvi in bo odprt dne 1. junija. Spored vsebuje sledečo točko: 1. Poročilo izvršilnega odbora; 2. Svetovna gospodarska kriza in nova vloga III. internacionale; 3. Taktika III. internacionale ob času revolucije; 4. Prehodna doba (delni pokreti in končna revolucionarna borba); 5. Borba proti rumeni sindikalistični internacionali v Amsterdanu; 6. Mednarodni sovjet rdečih sindikatov in III. internacionala; 7. notranja uredba komunističnih strank, njih metode in vsebina njihovega dela; 8. notranja uredba komunističnih strank in njih odnošaji s sorodnimi strankami; 9. Vzhodno vprašanje; 10. Italijanska socialistična stranka in komunistična internacionala (Poziv italijanske socialistične stranke proti odklonu izvršilnega odbora); 11. K. A. P. D. in komunistična internacionala (poziv V. K. P. D. proti odklonu izvršilnega odbora); 12. Zensko gibanje; 13. Mladinsko gibanje; 14. Volitev izvršilnega odbora in določitev njegovega sedeža; 15. Razno.

Krasinova izjava o trgovinski pogodbi z Anglijo

LONDON, 22. Krasin je po podpisu trgovinske pogodbe izjavil sledeče: Trgovinska pogodba ni še trgovina. Versailleska pogodba je bila mirovna pogodba, toda... Ni treba pričakovati čudežev vsled tega, ker je pogodba podpisana. Za obnovitev kupčije je potrebno nekaj več kot par podpisov. Ker se ovirne odstranjene, moramo sedaj začeti trgovati. Mi bomo storili vse, kar bo v naši moči, da pride do tega in upamo, da bomo našli dobro voljo tudi pri angleških industrialcih in trgovcih.

Pogajanja so trajala zelo dolgo. To je veliko škodovalo obema državama in posebno Angliji, za katero je bilo rusko žito iz leta 1921. izgubljeno. Ena ovira je v prvi vrsti na poti takojšnjemu izvajanju trgovinske pogodbe, namreč stališče angleških sodišč. Sir Robert Horne nam je sicer zagotavljal, da je s to pogodbo sovjetska vlada priznana kot dejanska vlada v Rusiji in da bo pravorek angleškega sodišča gotovo dovoljen za Rusijo. Od tega je odvisno vse. Ako se angleška vlada ne bo potrudila, da se vprašanje sekvestra ruskega zlata in blaga reši na zadovoljiv način, bo vsaka trgovina nemogoča in pogodba sama bo razveljavljena, kakor predvideva čl. 13. Rusija bo skušala čim prej začeti tudi pogajanja za sklenitev miru z Anglijo. Ta pogajanja se predvidevajo s posebno določbo, ki je v uvodu trgovinske pogodbe same.

